

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

## Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,  
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstejn & Vogler in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.  
Correspondențele sînt a se adresa la:  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.  
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

## Prenumeratiune nouă

la

### „Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1879 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Atragem atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Martie 1879 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expeditura silită a sista sau a întârzia cu expedarea foiei\*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tiparul esemplarelor.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

### Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

\*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

## Revista politică.

Sibiu, în 5 Martie.

Escelența Sa Înalț prea Sântitul archiepiscop și metropolit Miron Romanul în sedința plenară a delegațiunei ungurești din 14 Martie s'a adresat către ministrul de externe contele Andrassy cu unele întrebări, a căror importanță deosebită nici un politic, aparțină el ori și cărei partide sau naționalități, nu o va trage la îndoială. Încă în anul trecut am fost în poziție a prezenta cetitorilor nostri două telegrame, ce ne-au indicat obiectul interesant al cuvântărei Escelenței Sale și răspunsul nu mai

puțin interesant a ministrului. Am fi dorit prea bucuros să fim încă astăzi în plăcuta poziție a publica în extenso cuvântărea Escelenței Sale, pe care o așteptam cu posta de aji. Posta din Pesta astăzi însă n'a sosit. Astfel suntem dar siliți la o amănare pe numărul viitoriu, fiind pe deplin îndreptățiți, că interesul publicului nostru se va susține în deplină putere.

Altcum viața publică în patria noastră este, putem dice fără esagerare, absorbită cu totul de catastrofa grozavă, de care e bătuit Seghedinul. Dieta nu a fost în stare a și concentra atențiunea asupra obiectului, ce tocmai era la ordinea zilei. Eară și eară se iva cestiunea Seghedinului, ce agita pe deputați. Și emoționarea se ascuți în sfârșit în nisce recriminațiuni foarte aspre îndreptate regimului din partea opozițiunei: regimul n'ar fi raportat țerei adevărul asupra situației în Seghedin, regimul n'ar fi făcut cele de lipsă pentru scaparea orașului nenorocit, regimul ar fi trimis comisari incapabili etc. etc. Nu scim, la rëndul nostru, cine a pécătuțit mai mult — regimul sau opoziția. Scim însă că toți, dar toți deopotrivă primejduesc adevăratele interese ale țerei. Când ministerul pune pe masa casei înalte un proiect de lege pentru introducerea limbei maghiare în scoalele poporale ale nemaghiarilor, atunci, precum ne spun foile din Budapesta, în toate părțile casei izbucnesc un aplaus frenetic; când însă în același timp vine o scire ca cea din Seghedin, atunci plânsete obștesci în întreaga adunare, care nesciindu-se sfătuți, nu scie cum să ajute în adevăr.

Nu maghiarisarea naționalităților nemaghiare, nu nălucirile politicești pretinse mari, în adevăr însă foarte mici și scurte de vedere propagă interesele adevărate, reale ale patriei noastre: administrațiunea pacinică, binevoitoare și prevădătoare, în-

trebuințarea mijloacelor comune pentru scopuri folositoare țerei sînt postulatele cetățeanului patriotic față cu guvernul seu. Nu vor mai înțelege această compatrioții Maghiari nici acumă?!

Să nu se creadă, că doar noi cei vătămăți în simțemintele noastre cele mai sante, ca preocupăți stăm singuri cu un astfel de limbagiu. Nu! Foile altor neamuri, și în deosebi organele acelui neam, cu care Maghiarii și astăzi încă împart stăpânirea asupra celorlalte naționalități, voim să dicem, diarele germăne din Viena cu toatele, până și oficiosul „Fremden-Blatt,” îi dojenesc pe Maghiari cât se poate de aspru. Nu ne-am încumeta a reproduce bunăoară ceea ce scrie „Deutsche Zeitung.” Simburele recriminațiunilor însă, ce le aflăm în foile germăne este o apostrofare a Maghiarilor: să mai lase din politica mare, să mai slăbească din aplecare a organisa continentul (Welttheil), și cu deosebire să nu și consume puterile în nuișințele zadarnice de a maghiarisa pe Germani, Români, Sârbi, Ruteni, Slovaci.. Astfel vorbesc aliații Maghiarilor.

Pe când la noi spiritele din ce în ce par a deveni tot mai agitate, în Francia ele s'au mai molcomit. Camera franceză a respins procesul improtiva ministeriului din 16 Maiu (Broglie) Ministrul Waddington inferând de altminterlea bărbății regimului de atunci, totuși s'a declarat în contra procesului, pentru că acela ar neliniști țeara, ar reîmprospea certele deja potolite și ar jigni interesele republicei. Waddington pretindând vot de încredere, camera a primit o ordine de și motivată, care inferează ministerul din 16 Maiu.

În România cestiunea Jidovilor ocupă mereu Adunarea și întreaga societate. O depeșă din Bucuresci schițează cuvântărea, ce a ținut-o ministrul-president Brăteanu cu prilegiul desbaterilor camerei asupra re-

visiunei constituțiunei. Deoarece această cuvântărea se ține a fi programa ministeriului în „cestiunea Jidanilor,” aceleia trebuiesc atribuită o deosebită însemnătate. Brăteanu a ăis între altele, că nu se poate crede cumcă Europa ar voi să silească pe România, ași deschide porțile sale tuturor Jidanilor, ce se află pe teritoriul român și în partea cea mai mare sînt născuți afară din țară, neavând nici o ocupație hotărâtă; a deschide porțile României în toată lărgimea lor printr'o conferire în massă a cetățeniei române. Europa trebuiesc să scie că România ar comite prin aceea o sinucidere. Pre lângă toată devoțiunea ce o aduce principiului de egalitate în privirea drepturilor cetățenesci și politice, dice Brăteanu, totuși nici o putere nu poate pretinde perirea naționalității noastre pentru acel principiu. Religiunea să nu mai fie nici o pedecă pentru indigenat; nu consimțim însă asupra măsurilor de precauțiune, ce sînt de a se lua spre scutirea naționalității noastre și intereselor noastre sociale și economice. Soluțiunea cestiunei este o operă grea, ce abia va pute fi sêvêrșită înaintea decursului unei jumătăți de secul.

Altcum cea mai însemnată cuvântărea, ce s'a ținut în cestiunea Jidanilor, fiindu-ne până acumă cunoscută mai în extenso, este aceea a d-lui Maiorescu, pe care o reproducem la alt loc pentru interesul general ce o reclamă.

## Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Bran, în 24 Faur 1879. În privința celor atinse în corespondența din Șimon, Februarie a. c. publicată în Nr. 19 din „Telegraful Român,” sunteți rogați a da loc următoarelor reflexiuni:

Obiectul și dorința d-lui corespondent este înființarea de reuniuni

## FOIȚA.

### Aventurile

#### doctorului Van-der-Bader.

Din franțozesce de Evariste Carrance.  
(8. urmare.)

VI.

Ce poate conține capul unei tinere copile!

— Proiectele D-tale! ăise Lisbeth, le înțeleg, le gâcesc!

Van-der-Bader își ridică repede capul.

— A! tu ești, ăise el, unde sînt elevii mei?

— S'au dus, d-le doctor.

— Ei bine! și eu voiu face ca ei; adă'mi pălăria.

Lisbeth puse un deget de roze pe fruntea-i albă ca zăpada; tinerei copile îi veni deodată o idee deosebită.

— Vei pleca numai mîne dimineață d-le doctor, replică ea cu liniște. Eu vê voiu pregăti în această sară giamantanul, și D-ta mai ai încă o noapte întreagă, spre a te odichni.

— Mai că vei avea dreptate... și

eu voiu profita de altcum de această sară pentru a receti anumite pasage din această carte despre Amor.

— Și fără îndoială pentru a însciința și pe decanul de plecarea D-tale la...

— La Paris... Îmi uitasem, îi voiu scrie îndată.

Pe când Van-der-Bader se aședă în marele seu fotoliu de piele, Lisbeth intră în odaia sa și părea a contempla cu ochii umeși lucrurile ce erau în tr'ênsa.

— Haide, haide, ăise ea, este timp de a lucra.

Și menagera deschise un armariu din care lăsă o mică casetă de lemn de santal.

— Eată aici, cu ce să faci ocolul lunei, ăise ea. Și eu am simțit atăta durere, când unchiul din Gouda îmi lăsă de moștenire acești bani!...

O minută mai târziu, tinera femeie, sprintenă ca o gazelă, bătea la poarta vecinului Samuel.

Era tocmai Vineri, și întreaga familie a bătrânului Israelit ședea în giurul unei mese, de-asupra căreia ardea lampa cu șapte luminări.

— Vê conturb, ăise Lisbeth rușinoasă, dară am mare lipsă de D-ta, tată Samuel.

— Îți stau la dispoziție, cocoană Lisbeth, să vedem, ce pofțesci?

— Ei, o să facem puțin negoț, eu și D-ta.

— Shema Israel, ăise Israelitul, D-ta, cocoană Lisbeth, uiți, că arde lampa sabatului...

— O vêd, tată Samuel.

— Și că ne este oprit de a vorbi de negoț, până mîne seară...

— Dar, ăise menagera cu vivacitate și cu oare-care nelinisce pe față, vê este oprit în timpul serbătoarei D-voastre de a fi felositori unui amic?

Bătrânul Samuel se sculă la moment:

— Ba nu, ăise el, stau la dispoziția D-tale, cocoană Lisbeth.

— Ei bine, vino cu mine!

Amândoi se îndreptară spre casa doctorului, și onorabilul vecin fû introdus fără întârziere în camera Lisbeth.

Aceasta din urmă, fără îndoială se temea de indiscrețiuni, căci după ce se asigurase, că stăpânul ei era încă

tot ocupat, ea dădă un scaun lui Samuel, care sta surprins de aceste misterii, și închise cu precauție ușa camerei sale.

Aceste împlinite, ea se adresă către vrednicul neguțătoriu de vestminte.

— Acum, fiind singuri, îi ăise ea, te rog să mă ascuți!

VII.

De la Leyden la Anvers.

Frumoasa gară din Leyden era îndesuită cu călători. Trenul spre Anvers pleca în fie-care dimineată la opt oare și patru-ăeci minute, și acum erau opt oare și patru-ăeci minute!

Casierița se grăbia în ocupația sa, și îi vedeai mîna-i agilă apărînd și dispărînd cu rapiditate. La tot momentul ea pune, în schimb pentru fiorini, sau galbeni, pe tabla casei bilete pentru Utrecht, Rotterdam, Dordrecht sau Anvers.

În sală, purtătorii de bagage se încrucișau, călătorii se grăbiau și strigătele se înmulțiau. De altcum era tabloul cel atât de variat, care fie-care din noi, l-a putut observa în cutare

preoțesci. O idee salutară aceasta! și cred că fie-care din preoți va îmbrățișa cu plăcere această idee, căci aceea poate servi numai pentru a introduce o uniformă în serviciile bisericesci ceremoniale etc. dară totdeodată și pentru lumina și instruirea întregii preoții și cu deosebire a celei mai puțin versate și cunoscute cu instituțiile noastre bisericesci și cu rapoartele din afară.

Dară corespondentele în premisele sale din corespondență arată, ca motiv pentru înființarea de reuniuni după experiența sa proprie, că în unele comune bisericesci din protopresbiteratul Branului s'au introdus mai multe obiceiuri, cari nu sunt basate pe învățătura religiei creștinesci, ci luate din mitologie s'ar fi străcurat parte prin popor, parte prin preoți, și că aceasta ar fi mai ales la taine, precum la botez, pre cari preoții nu le-ar seversă după dogmele și tipicul creștin uniform, numai ca să câștige un venit mai mare în detrimentul celor praveșnici; cu toate acestea sunt sigur, că dl corespondent n'a observat la seversirea serviciilor divine nici o abatere esențială carea să nu fie basată pe învățătura creștinească, căci acestora ar trebui exoficio a se pune capăt. De ce dl cor. nu numesce o astfel de introducere falsă la seversirea s. taine, cu toate că dăce că vrea a atinge numai unele?\*) Au doară vre-un preot întrebuințează la seversirea s. taine alte materii și le îndeplinește după un alt tipic străin? sau doară căci vre-un preot la îngropăciuni sau parastas, a lăsat vre'o stichiră necântată? Au că vre-un altul a cântat încă vre'o stichiră acomodată împregiurării din respect sau la dorința expresă a respectivilor pentru care se servește vre'o ceremonie bisericască?!

Dl corespondent în zelul său prea mare vrând a detrage oarecum preoților bătrâni și puțină mângăiere, că ei și atunci când în timpurile critice pentru biserică noastră n'a putut a se califica după cerințe a ținut totuși curățenia religioasă și ortodocsismul cu toată scumpătatea acomodându-se cu tot dreptul antecesorilor sei, nu cruță nici pre cei tineri uitând, că si d-sa face parte din categoria sau celor dintâi sau a celor din urmă!

Încheiu obiecțiunile mele cu aceea, că pre când nu pot consimți cu motivele aduse de dl corespondent

\*) Ca să nu se facă d-lui corespondent Moșoiu nedreptate sîntem datori a mărturisea, că d-sa a atins anumit unele casuri precum diferența, ce se arată la între-barea, ce o face preotul: „Lapeș de sătana“ sau „lapeș pe fiul de sătana“ etc., noi însă pentru scurtime le-am lăsat afară. Red.

gară, pe timpul când clopotul are să anunțe plecarea trenului.

Vedeai Englezi, cari și îndreptau cu gravitate lungile lor persoane spre sala de așteptare; Francezi vesele și vioi, cari făceau glume imposibile, și Holandezi prevenitori, cari sciindu-se la ei acasă se întreceau a face loc străinilor.

În acest moment stătea înaintea casei un om de douăzeci și patru sau douăzeci și cinci de ani, mic de statură, cu maniere plăcute, care arunca din timp în timp o privire îngrijată spre intrarea garei.

Acest om tinăr, avea o față delicată, cu doi ochi vineți, blânzi și limpezi; o mică mustață de un blond cenușiu îi umbria buza, fără a ascunde conturile elegante, ale gurei sale fin tăiate.

Îmbrăcămintea lui era simplă, dară cu gust și croită după moda franceză. Peste un gheroc de postav negru de o finetă aleasă, purta un pardesiou de mătăasă cenușie deschisă, care contrasta în mod plăcut cu pantalonii de aceeași culoare ca și gherocul.

pentru înființarea de reuniuni preoțesci, pre atunci acceptez și îmbrăcișez din tot sufletul idea d-lui paroch Moșoiu pentru înființarea de atari reuniuni, și sum sigur, că cu aceeași căldură va fi îmbrăcișată de întreaga preoție a tractului protopresbiterat al Branului. Motivele pentru cari mă alătur la aceasta idee sunt însă cu mult mai ponderoase, mai obiective și mai generale de cum ni le-a prezentat dl paroch Moșoiu.

✠

## Discursul

arhiepiscopului și metropolitului Miron Romanul, ținut în ședința delegațiunii regnicolare ungurești la 14 Martie 1879.\*)

Onorată delegațiune regnicolară!

Ocupațiunea provinciilor Bosnia și Erțegovina, mai nainte ca o idee, ear mai apoi ca faptă eu o am aprobat încă dela început și o aprobez și acum, nu dăc pentru ca să câștige ceva monarchia noastră în estensiunea ei teritorială, dar de sigur pentru aceea, că în fața evenimentelor din orient și a formațiunilor mai nouă de staturi, ce le vedem acolo în curent, monarchia, noastră prin ocupațiunea aceasta săși poată lua o pozițiune corespunzătoare intereselor ei, și anume să fie în stare a închide calea cunoscutelor tendințe panslavistice ale Rusiei, cari pentru noi pot fi totdeauna numai înfauste.

Avându-le acestea în vedere eu sub durată ședințelor noastre delegaționale din anul trecut, cu toate că sîntem într'o pozițiune financiară deprimătoare, am votat din partea speșele cerute la ocupațiunea numitelor provincii și sum gata a vota și cele ce au se urmeze, cu atât mai vîrtos: pentru că eu aflu, că direcțiunea urmată până acum de regimul trăbiilor comune și anume de conducătorul politice noastre esterne, este corespunzătoare pe deplin intereselor monarchiei.

Cu deosebire mă simt liniștit în partea aceasta prin o enunțaiune, carea în rîndul trecut al ședințelor noastre o am auzit dela preastimabilul domn ministru de esterne, și carea eu așa o am înțeles, — mi pare rău că nu am îndemăna diarele de atunci, ca să pot cita însăși cuvintele — dăc, eu așa o am înțeles, că preastimabilul domn ministru de esterne voiesce a țină strîns la tractatul de Berlin,

\*) Acest discurs ne-a sosit numai astăzi la 8 oare și 10 minute dimineața. O corespondență prea interesantă din Timișoara și altele au trebuit să cedeze locul acestui discurs. Astfel și locul, la care publicăm acest discurs este dictat de împrejurări. Red.

În sfîrșit, o pălărie neagră împodobia capul tinărului călător, care dîndu-și o mică semn de satisfacție.

Acest semn fî provocat prin intrarea în sală, a unei persoane, a cărei corpulență extraordinară atrăsese asupra și privirile curioase.

La acest moment, sună clopotul prima dată, spre a înștiința pe călători să se prepare pentru plecare; mîna casieritei și îndoia încordările și un funcționar, adresându-se către cel nou sosit, care se apropia de birou, îi dăse cu vivacitate:

— Prea tîrziu domnule! acum nu se vor mai da bilete, decât călătorilor cari se află înaintea casei.

— Prea tîrziu! strigă colosul uimit, voui aștepta dar următorul tren, ce pleacă la Anvers,

— Două bilete de prima clasă, pentru Anvers, ceru tinărul om, care venise la rînd.

Mîna se mișcă și depuse două bilete pe tabla casei.

(Va urma.)

și voiesce, ba va și face ca acela să fie menținut și de alții în toate punctele lui.

Cu toate aceste caută se aduc în legătură cu aceasta enunțaiune linișcitoare unele aparițiuni mai proaspete, cari după comunicatele jurnalelor ne pun în vedere: că Rusia nu numai că voiesce a se subtrage de sub unele obligaminte ale tractatului de Berlin, ci în calitatea sa de o putere mare, carea astădată dominează situațiunea din orient, e gata a face chiar afront ingerinței, ce pe drept compete celorlalte puteri mari.

Nu e trebuință, sau cel puțin nime să nu aștepte dela mine, ca dela acela, ce în prima linie sînt, ca chiar eu să vin a espune aicea în detaliu toate acele facțiuni aproape de violență, dar îmbrăcate într'o față la vedere încă onestă, cari și le a luat regimul rusesc drept program pentru sine, cari domniilor noastre și altcum ve sînt cunoscute, sau las că se pot sci din o notă cu un dat mai nou a oficiului de esterne englez, și cari fără îndoială ni dau dovadă despre aceea; că în adevăr Rusia și a luat o astfel de pozițiune în orient, care face deja să se clătinească ecilibriul european, ear la cas de oare-care succes îl va și turbura neapărat.

Dintre acestea facțiuni numai aceea una voiesc se o ating astădată, care după ale mele vederi pre noi mai deaproape ne privește, adică procedura ce o urmează Rusia față de acel stat, care prin toate corelațiunile ni este avisat de cel mai natural aliat al nostru; și acest stat este România, sau după cum unora fie din obicinuință, fie din alte oare-care motive, li place al mai numi: Moldo-Valachia.

Aici observez din capul locului: că nu vre-o simpatie de rasă e motivul de a me ocupa aici cu deosebire de România; din contră pot asigura pe tot insul, că eu grăesc în partea aceea liber de ori-ce impresiuni sentimentale și de ori-ce preocupățiune; mai adaug: că de și știu simți bine și doară și corect față de rasa latina, nu sînt eu acela, care se doresc o expansiune preste măsură a acestei rase, precum nici a altei ori-căreia preste celelalte, pentru că eu am avut ocaziune de a cunoaște relele ce de rînd provin din urcarea singuraticelor rase de popor la preponderanță, dacă prudența basată pe moral nu se pune a le preveni acelea.

Ca să fiu scurt la vorbire — pentru că de fel nu voiesc a abusa de paciența stimabililor domni membri delegaționali, — reflectez numai la aceea: că Rusia nici nu își a terminat bine expedițiunea cea din urmă în orient, și eată după Turcia în prima linie veni rîndul pe România ca să aibă a simți neesorabila și distructiva mîna de fer a Rusiei. Nu voui comemora aici mai pe larg rumperea Besarabiei de către România, pentru că aceasta a primit deja sancțiune prin tractatul de Berlin; dar cine cunoaște cestiunea Arab-Tabiei, carea încă nu e deslegată, acela se poate convinge: că Rusia acum se silește, ca aceea ce cu o mîna dăduse României în formă de schimb, cu cealaltă mîna să o smulgă dela ea înderept.

Dar nici despre aceste lucruri, ca mult puțin cunoscute, nu vreau se vorbesc mai pe larg; mă mărginesc numai la aceea, ca se îmi exprim convingerea: că preste tot ori-ce se îndreaptă în contra pozițiunei și a teritoriului României de astăzi, acela atinge mediat patria noastră; pentru că România e acel stat, care într'altele e chemat a forma un mur tare de despărțire și de apărare între noi și între Rusia, cea în tot chipul străină de noi; așa dar nu ne este permis a slăbi sau a lăsa să fie slăbit acest nou stat independent, dacă e ca să nu ne perdem din vedere propriile noastre interese.

Când prin votarea bugetului pentru treburile comune am dat regimului de esterne posibilitatea de a ne apăra cu tărie interesele noastre în afară, și când spre acest scop i punem la dispozițiune și cheltuieli extraordinare, doară nu va fi un ce strîin de locul acesta, a pune aici în delegațiune pond mare pe acele speciali interese ale noastre, cari — cred eu — ne îndreptățesc a pretinde dela regimul nostru de esterne: ca apărarea aceea care cu deosebire în contra Rusiei are a ni o face în Bosnia și Erțegovina, să o ducă cu energie și pe acel teren, pe care se poate da sprijin României atât de mult vecsate, așa: că — fără a căuta la alte interese ale noastre — prin aceea pe România să o deobligăm la mulțămire perpetuă față de noi. (Aprobare).

Cu toate că eu am mare încredere în conducerea politice noastre esterne, pentru mine și doară că de sigur și pentru alții ar fi de un preț mare un fel de dechiarare din partea preastimabilului domn ministru de esterne, carea să fie în stare de a face să dispară totodată și îngrijirile a celor, cari luându-se ușor după comunicatele jurnalelor, pun oareși-care pond pe acele sciri: ca regimul nostru de esterne nu numai că ar sprijini vederile și procedura Rusiei în cestiunea Arab-Tabiei, ci ar fi gata și pentru a se alătura la unele planuri, după cari ar fi să se împartă România între noi și între Rusia așa că Rusia să ni se facă vecină nemijlocită la Carpații de ost până și la Dunăre.

Ori-careia să fie atitudinea regimului nostru de esterne în partea aceasta, eu mi susțin firma convingere: că resumându-ne toate interesele, astăzi în politica esternă nu putem avé altă devisă, decât: a ne apara în tot chipul în contra acelei puteri, carea se ține chieamă a îneca tot simburile libertăților, — și aceasta este: Rusia; alți adversari considerabili mulțam doamne nici că avem.

După aceste primesc de basă la discușiunea specială raportul celor patru comisii întrunite. (Aprobări).

La aceste ministrul de esterne contele Andrassy răspunde:

Numai pe timp foarte scurt vin a a cere atențiunea onoratei delegațiuni. Escelenția Sa arhiepiscopul Miron Romanul mi-a adresat nu chiar o interpe-lațiune formală, ci o întrebare, la carea a nu răspunde ar fi doară mai greu, decât a răspunde. A binevoit a dăce, că în cestiunea Arab-Tabia guvernul Austro-Ungariei, după știri din jurnale, s'ar fi pus în timpul mai nou într'o pozițiune analogă cu guvernul Rusiei. Această cestiune, după cum binevoști a ști, încă nu este decisă finalmente cu consensul cabinetelor europene, așa dară nici nu me pot sloboși astăzi în detaliurile ei. N'am însă cauză a nega, că ori în ce chip s'ar rezolvă mai tîrziu această cestiune, guvernul Austro-Ungar în urma schimbărilor de idei de până acum n'a venit la cunostița atărora fapte, cari încât pentru meritul acelei cestiuni ar pute schimba în ori ce chip privirile guvernului avute până acum.

Ce privește a doua întrebare: adevărat e, că ar exista planuri de împărțirea României între noi și Rusia. — La aceasta răspund în modul cel mai pozitiv, că n'am nici o cunostiță despre astfel de planuri, că o astfel de idee până acum nu s'a formulat de nimine. Așa dară nu este nimine, cine ar fi recomandat așa ceva, și nimine care ar fi primit; deci avem de a face cu o scire diurnalistică, lipsită peste tot de ori ce basă.

În sfîrșit facem să urmeze și reflexiunile Escel. S. Metropolitului la răspusul ministrului de esterne:

Cu vorbirea mea ținută pe la începutul ședinței de astăzi, nu am avut intențiune a mă adresa către oficial

nostru de esterne cu o interpelațiune formală, la carea după usul parlamentar trebuie să se dea răspuns. Dar chiar pentru că nu am avut acea intențiune, și totuși Escelența Sa dl ministru de esterne a bine voit (méltoztatott) a grăbi cu darea clarificărilor, cari — o mărturisesc — eu le-am dorit, am numai să îmi exprim cea mai sinceră mulțumită pentru această oficiositate (szíves részségeért) a Escelenței Sale, și încă cu atât mai vârtos: pentru că dechiararea audită la a doua întrebare atinsă de mine mă mulțămesc (megnyugtatt) pe deplin, și cred că asemenea ne poate mulțami pre toți, cari poartă interes pentru cele din cetăți. De altă parte trebuie se mărturisesc: că ce se ține de prima întrebare a mea, adică de atitudinea regimului nostru în cestiunea Arab-Tabiei, dechiarățiunea primită fu ținută în termeni așa de generali, în cât eu din cele audite nu pot trage nici o consecință pentru intențiunile regimului nostru de esterne. Trebuie însă să adaug: că eu am deplină încredere în conducerea treburilor noastre esterne și singură aceasta încredere mă face se fiu liniștit și cu privire la prima întrebare.

### Catastrofa din Seghedin.

Nenorocirea de carea a fost bătut Seghedinul pare a nu cunoaște margini. După espresiunea chiar a primariului Pálffy este de a se deplânge pierderea vieții a mii de oameni. Catastrofa — ear după părerea lui Pálffy — este de a se atribui de o parte indolenței populațiunii, de altă parte lipsei totale de sfat a organelor regimului. La vre-o șese mii de case s'au surpat. Abia vre-o 200 se vor susține după părerea celor competenți. Ba sunt și de aceia, cari susțin, că apele Tisei cu greu se vor mai întoarce în alvea ei. Opera scăpării se continuă cu multă sîrguință, dar spre uimirea lumii chiar populațiunea, mai de jos, se opune, încât toate năsuințele organelor în privința acestor par a fi zadarnice. Pentru a ilustra aceasta purtare a populațiunii bătute de apele Tisei, înregistăm la locul acesta după foi maghiare următoarele sciri din apropierea Seghedinului.

Despre dispoziția iritată în Dorozsma o cetate în apropierea Seghedinului, aduce „Pesti Napló” următoarele telegrame:

Seghedin 14 Martie 9 oare dimineața. Comisiunea dietală a sosit sara. Din voluntarii pestani a rămas 60 în Dorozsma, populația s'a arătat față cu ei înfuriată. Bărbații șed beți în cârcimă, femeile se roagă în biserică; pre notariul, care voi să îi mântuiască, l au primit cu furci de fer; poporul a respins cu resigățiune posomorită toate încercările de mântuire. Cei 11 Seghedineni prinși s'au eliberat numai eri sara. Aici s'au prins doi oameni, cari voiau să aprindă casa sfatului. Ați earăși s'au scos mulți morți din apă, între acestia 7 înghețați. Cei mai mulți dintre emigranți dic: aici nu ne mai întorcem nici odată.

Seghedin 14 Martie 9 oare înainte de amiazi. Iritațiunea în Dorozsma e imensă; vine scirea, că poporul mai s'erac amenință, a aprinde toate clădirile, cari se află pe colină și cari sunt ale locuitorilor mai avuți. El dic: „dacă se prăpădesce cel mai s'erac, n'a se prăpădesca bogatul care n'a mântuit pre s'eracul.”

După inundarea Seghedinului a înaintat pericolul pe rîu în sus, Hod-Mező-Vásárhely, Szentes și Csongrad se află în primejdie. Din aceste cetăți avem următoarele sciri:

Szentes 14 Mart. 4 oare 15 minute dimineața. Ne rămân de scăpare

numai minute. Până la venirea lui Bodoki cetatea noastră va fi deja inundată. Ne rugăm, a înzestra pre vice-comitele fără amânare cu o plenipotență completă, spre întreprinderea tăierii stăvilii harmășeănă.

Szentes 14 Mart. 8 oare 30 minute dimineața. Csongrad se află după cum ni se spune de acolo, în pericol mare. Furtuna a cășunat pustiiri nedescrisibile. Populația de acolo se luptă pe viață și moarte.

Csongrad 8 oare dimineața. De pe la 1 oară eri după amiazi până la 6 oare sara orașul a fost bătut de o furtună grozavă. Apa arunca valuri înalte de câte 2 metre, cari inundă stăvila. Cetatea din întru e deja inundată pe trei locuri. Multe căsi se află sub apă. Toate puterile disponibile de lucru fură îndreptate spre stăvile spre a le repara și dacă e cu putință ale susținé. Încă un vifor ca acela și suntem perduți. Acuma vântul s'a mai așezat încâtva. De 13 oare încoace apa a scăzut cu 5 centimetri.

Budapesta 16 Martie n. Casa de jos a primit propunerea comitetului, în urma căreia ministrul de justiție se imputernicesce, a face pe calea ordinațiunii toate preparativele juridice extraordinare devenite necesare prin catastrofa dela Seghedin. Maioritatea a reieptat propunerea lui Simonyi pentru încuviințarea unui moratoriu, pe care nici ministrul de justiție nici comitetul de ocamdată nu l țin de oportun.

### Însciințare.

Conform § 9 p. b. și d. din statutele reuniunii învățătorilor români gr. or. din țara Bârsei, aprobate de Venerabilul Consistoriu archidieceșan prin hârtia dto Sibiu 4 Noemvrie 1878 Nr. 2803 scol. are onoare subsemnatul Comitet a aduce la cunoștința membrilor Reuniunii, că adunarea generală anuală ordinară se va ține în Brașov, în edificiul scoalelor române centrale gr. or. la 4, 5 și 6 Aprilie a. c. cu următoarea Programă:

#### Ședința I, în 4 Aprilie.

1. La 8½ oare a. m. coadunându-se membrii în localul destinat pentru ținerea ședințelor merg în corpore la biserică, spre a asista la serviciul divin cu invocarea duhului sânt.
2. Preciș la 10 oare presidiul deschide ședințele cu o cuvântare a-comodată însemnătăței dîlei.
3. Se dă cetire apelului nominal.
4. Se prezentează adunării raportul comitetului reuniunii, despre activitatea sa în decursul anului expirat.
5. Se prezentează adunării raportul cassariului.
6. Se aleg comisiunile de reviziunea socotelilor și pentru înscrierea membrilor noi.

#### Ședința a II, în 5 Aprilie la 9 oare.

1. Se cetesc două disertațiuni anunțate, în sensul statutelor, la presidiul reuniunii și anume:
  - a) despre folosul învățării fizice în scoala poporală îndegitându-se metotodul relativ la propunerea acestui obiect de învățământ.
  - b) despre propunerea limbei materne în scoalele elementare.
2. Introducere în scriere și cetire pe basa intuițiunii (Prelegere practică).

#### Ședința a III în 6 Aprilie, la 9 oare.

1. Raportul comisiunilor.
2. Cum au a se tracta piesele de cetire în limba maternă. (Prelegere practică).
3. Introducere în gramatica limbei materne. (Prelegere practică).
4. Propuneri de sine stătătoare, escate în sinul adunării, în conformitate cu statutele reuniunii.
5. Ficsarea locului pentru adunarea generală procsimă.

NB. Prisosind timp se vor ceti unele pasage interesante din două manuscrise de fizică și matematică în scoalele poporale, însinuate la comitet.

Brașov 4 Martie 1879.

Stefan Iosif,  
președinte.

Ioan Aron,  
notariu substituit.

### Varietăți.

\* (Majestatea Sa), după o telegramă din Budapesta a plecat Dumineca trecută 8 oare peste Timișoara la Seghedin și se va întoarce Marți în 18 l. c. earăși la Budapesta.

\* (D. Dr. I. U. Iarnik) cunoscutul docent de filologie romanică la universitatea din Viena, a cerut dela academia imperială de științe o subvenție pentru o călătorie în România cu scopul de a studia limba și literatura poporală de acolo.

\* (Ciurma s'a stins). Din Petersburg se telegrafează cu datul 16 Martie n. că în urma rezultatelor favorabile a inspecțiunii medicale închiderea localității Weltjanka s'ar fi ridicat.

\* (O nouă experiență). Un chimist a găsit un nou mijloc care permite să se descopere cu înlesnire fraudele, cari se fac cu cafeaua, cicoarea și ceaiul.

Acest învățat pune o oare-care cantitate din unul din aceste mărfuri într'un balon cu glicerina și cu acid cloridric. Amestecul acesta este pus să fearbă în timp de un pătrun de ceas, apoi totul încă cald se aruncă pe o pânză, astfel ca lichidul să se scurgă într'un recipient. Se adaugă apoi cu glicerina un volum egal de eter. Vom scuti pe cetitori de amănuntele operațiunii, vom spune urma unei experiențe făcute asupra cicoarei, s'au format cristale de acid stearic și de sêu! Cafeaua supusă analizei se compunea din mai mult decât un pătrun din aceasta cicoare ciudată.

Experimentatorul a găsit asemenea urmele unei fel de grăsime, care nu este alta decât plăcută, care dă produsului un luciu și un aspect cari permit să se amestece prin fraudă cu cafeaua. Consumatorul absoarbe dar cu sila o oare care cantitate de sêu slăit (rânced) și nu trebuie să se mire cineva de efectele ciudate ce produce cafeaua beută în unele stabilimente. Trece sub tăcere materiile colorate de toată natura cari s'au găsit.

\* (Naționalitatea papilor). Printre cei 261 papi, a fost 208 italieni, (dintre cari 103 au fost romani), 12 au fost Greci, 17 Francezi, 6 Germani, 3 Spanioli, 2 Portugezi, 1 Engles, 1 Olandes, 1 Dalmatin, 7 Asiatici și 3 Africani.

\* (Papa Leon XIII citat înaintea justiției). Tribunalul din Saloturn a citat pe Papa Leon XIII de a veni la un termen de înfățișare. Un cetățean catolic din Saloturn desemnase în testamentul seu moștenitori pe Papa și împărații din Austria și Brasilia. Rudeniile mortului declarară însă acest testament de nevalabil. După însciințarea autorităților, ambii împărați renunțară la partea lor. Papa însă n'a răspuns nimic. De aceea a fost invitat pe cale publică la înfățișare.

\* (Un legat). Consiliul parisian a hotărât în ședința lui din urmă, să primească legatul veduvei lui Rșini în valoare de 2,395,000 franci și să zidească în Paris un asil pentru musicanții francezi și italieni, cari n'au mijloace pentru a exercita arta lor. Acest așezământ va cuprinde 110 până la 120 locuri.

### Sciri ultime.

#### Alegeri la sinodul archidieceșan.

Până la moment ne sînt cunoscute următoarele alegeri: În cercul I (Sibiu) fû ales din cler: P. archimandrit și vicariu archiepiscopesc Nicolau Popea; din laici: Iacob Bologa, consil. în pens., și Dr. D. Barcianu, prof. sem. În cercul II (Săliște) din cler: P. admin. prot. Moise Toma; din laici: Elia Macelariu, cons. în pens., și Ioan Maxim, jude sing. În cercul XVI (Sighișoara) din cler: Zacharia Boiu, ases. consist.; mireni: Constantin Stezar, căp. în pens., Stefan Iosif direct. gimn.

(După „S. d. T. B.”)

Seghedin, 17 Martie n. Împăratul a sosit astăzi înainte de amiazi aici și fu primit cu entusiasm de către populațiunea remase. El cercetă pe naie ruinele cetății. Până acum s'a espedat 23,000 fugari; de proviant nu este lipsă.

Budapesta, 17 Martie n. Împăratul răspundând la discursul primariului din Seghedin a dis mișcat și cu glas vibrătoriu: M'a durut inima când am vădut marea nenorocire. Sper că vor veni timpuri mai bune și cetatea va înflori. Împăratul s'a înformat foarte deaproape despre toate detaurile și a parcurs cetatea pe un ponton, și în toate părțile a fost primit cu entusiasm. La amiazi a plecat la Viena.

Viena, 17 Martie n. „Wiener Abendpost” anunță: Împărăteasa în urma catastrofei din Seghedin s'a hotărât a se întoarce de loc în patrie. După sêvșșirea pregătirilor de călătorie ea părăsesce Irlandia și sosesc în Viena în 26 l. c. n.

### Cuvântare,

ținută în ședința sinodului protopresbiterial greco-oriental în Mediaș în Februarie 23 1879.

Reverendisime dnule președinte! Onorat sinod!

„Bine ești cuvântat Doamne! învață-mă îndreptările Tale.

„Întru poruncile Tale mă voi deprinde și voi cunoaște căile Tale.”

„Întru dreptățile Tale voi cugeta; nu voi uita cuvintele Tale.”

Aceste sînt sentențele psalmului 118 v. 12. 15 și 16, care le a pus mult regretatul, și apostolul cel devotat al bisericii noastre Marele Andrei, în fruntea opului seu: Compendiu de dreptul canonic dedicat clerului și poporului credincios din Metropolia Românilor de relegea gr. res. din Ungaria și Ardeal.

Aceste sentențe ale psalmului sînt firul de aur, care cu nespūsă măiestrie se trage de marele autor, a cărui nume „Andrei” pronunțându-l, ca o rață de soare ne pătrunde și ne dă viață însuflețită. — Se trage acest fir de aur prin compendiul dreptului canonic și prin cuintesența lui Statutul organic.

Păstorul adevărat cu blîndeță chiamă turma sa iubită la pășune grasă și se bucură sufletesce vedînd prosperarea turmei sale; așa și marele Andrei în sinul iubirei sale archieresce a condus turma sa — deși cu nespūsă greutate, preste însemnate pedeci și cu multă abnegațiune la limanul, care pentru corabia bisericii noastre naționale, de mult timp era incuiat.

Onorat sinod!

Nu mi-am propus, a înșira ma-

rele merite pentru națiunea noastră a marelui Andrei, că nu mă spriginesce știința, de a pute face aceasta, ear de altă parte nu mă simt demnă de a-i deslega curelele încălțămintelor lui. Dar sum cuprins de o sfială, care nu mi-o pociu esplica, când cuget la întunecul, la pulberele, la desprețuirea și apăsarea, sub care gemea națiunea noastră înainte de răsărirea luceafărului nostru, a nemuritoriului Andrei Șaguna.

Prin cap-de-operele sale, cu deosebire prin productul seu cel mai scump, care este admirat și de inimi națiunei noastre, — prin Statutul organic, a făcut lumină din întunecul, pulberele l'a vânturat și răspândit, ne-a câscigat aprețuirea chiar a inamicilor nostri, ce e mai mult! ne-a dat îndrăpnt libertatea în biserică, care în timpul present e un mare scut al esistenței națiunei române.

Acest bărbat, căruia cu tot dreptul i s'a dat numele: „Marele“ pre care îl deplângem ađi amar, a binecuvântat pre Domnul și s'a rugat de a fi învățat îndreptările Domnului; deprindându-se întră poruncile dumnezeiesci a și cunoscut căile Domnului și ne-a pus și pre noi, turma sa, în căile drepte — prin Statutul organic.

Ținta cuvântărei mele, onorat sinod, este: după putință și după priceperea mea a arăta, că precă am priceput glasul acestui mare păstor Andreiu, precă am ascultat și urmărit învățăturile lui și la care apropiare de ținta pusă de el am ajuns.

Spre a pute arăta acest stadiu, află cu cale a trage o paralelă și a nume între timpul înainte de introducerea statutului organic și între epoca de atunci încoace, că prin aceasta paralelă sperez a satisface propunerii mele.

Experiența de toate ăilele 'mi arată, că înainte de vr'o 17 ani în Mediaș și giur nu am avut mai nice o școală, care precă de puțin să fi corespuns cerințelor timpului. Unde exista ici colea câte o școală, în aceea se înveța mai numai Ađi-Buchea și dacă vre un școlariu ajungea la virtutea, de a pute cânta nisce tropare și avé ce-va cunoscință în tipic, era o minune și veste purtată din sat în sat; atare școlariu era aprețiat de vecini, săteni și împregiurime, deși nu și pute potcovi nice numele cu peana; mai departe știința lui nu ajungea, ci fugia la răsăritul lunei pe deal în sus sperând a prinde luna cu mâna; își nălucea la marginea pământului un întunecul gros seau un abis fără fund; soarele în fantasia lui era mai mic decât pământul; credea în fermecături și apucături diabolice.

Așa sta cu învățământul atunci pe locurile aceste.

#### Onorat sinod!

Biserica! biserică! și ear biserică! acest scut dumnezeesc ne-a susținut și ocrotit de perirea totală, numai durere! Înainte de vr'o 17 ani nu o prea susțineam noi, fi ei, — o iubiam din adăncul sufletului nostru, dar nu sunt adevărinite, că din tot sufletul nostru o am fi și spriginit; că dacă ne uităm pe paginile inventariilor bisericesci, le vedem scrise de peană de metal și negreală proaspătă.

Precum nu avea școala mai nice o spriginire materială așa și biserică numai când și unde, foarte rar, era dăruită cu câte o mică moșiuță din partea vre-unui creștin și această neînsemnată avere bisericască cum era administrată?! eu mă îndestulesc cu amintirea, că pe timpul acela nu aveam nice o administrațiune organizată și controlată. Că nu era averi de administrat și controlat, că protopresbiterii înainte de vr'o 20 ani în acest tract al Mediașului nu a avut sarcină atât de grea ca în ăia de

ađi cu ocașunea visitațiunilor cano-nice, poate servi de probă aceea împregiurare, că în memoria noastră de suvenir nu ne-a rămas, decât „pogacia și ovėsul protopopului“ veadra de vin a bătrănilor bisericesci și „cinstea crăznicilor.“

Firesce, că atunci nu scia niminea ce însemnează: „ecivalentul“ și „contribuția pentru eclesiă“, de oare-ce atari eclesii nu esistau.

Despre stăruința pentru susținerea ordinei bune și canonice în comunele parohiale din protopresbiterat în privința trebilor bisericesci, școlare și fundatiionale; pentru susținerea veldii și a autonomiei bisericesti în protopopiat avea de a îngrijii numai un cap — protopopul — și din această împregiurare se poate calcula, cu ce pași târđii va fi schiopătat înaintarea și prosperarea bisericii și a școalei noastre atunci.

#### Onorat sinod!

Sum de plină convingere, că consimțiți cu afirmațiunea mea, că atunci când prea onoratul domn adm. protopopesc și președintele nostru Dionisiu Chendi a fost chiămat acum sunt vr'o 17 ani, a lua frânele cărmuirii a acestui protopopiat a aflat un câmp vast necultivat, plin de neghină și pedeci preste pedici realizărei ideilor sale.

Nu afirmez prea mult, dacă ăic, că prea onoratul nostru președinte Dionisiu Chendi atunci numai pe științele sale agonisite la școlile mai înalte, pre țaria sa spirituală și corporală și pre energia sa basându-se s'a putut incumeta a pune în arșița soarelui plugul în pământul întelenit cu mărăcini și polomidă, a face cale și a aduce ppopiatul nostru la starea de ađi.

#### Domnilor și fraților!

Că până acum vr'o 17 ani avusem edificii bisericesci numai în capul satului, pe culmi de deal fără turnuri, biserică, în cari străbătea ploaea, vântul și zăpada (neaua) și în lăuntru lor domnia lipsa și sărăcia, scim toți cari sântem aici de față și mulțămă providenței dumnezeiesci, că precum în oara de desperare, în oara supremă pentru națiunea română s'a ivit lumina luceafărului Marelui Andrei, așa la timpul suprem, dar oportum, ne-a dat Dumneđu pre bărbatul zelos, energios și calificat, pe dl Dionisiu Chendi de cărmuitoriul nemijlocit a corabiei protopopiatului nostru.

Îndată după ce statutul organic a primit sancționarea prea înaltă, dl adm. protopopesc Chendi nu a întârđiat nice un moment a pune în lucrare conform înaltelor ordinațiuni consistoriale aceasta sântă lege, a delătura ruginitile adunări a „bătrănilor bisericesci“ și a le înlocui în sensul acestei legi prin comitetul parochial, a organiza comitetul, sinodul, scaunul protopopesc și cu ajutoriul acestor organe a conduce cărmuirea bisericască, școlară și fundatiională către ținta și limanul dorit.

Este o greutate nespūsă, este o cutezanță și chiar un pericol și de aceea o măestrie, de a sterge legi învechite și prefăcute în sânge dela un popor și a introduce altele nouă, deși mai salutare decât cele vechi. Această greutate, prea onor. nostru președinte, întâmpinându-o de sigur, a delăturat-o prin țaria sa, pericolul l'a paralelisat cu energie și cutezanță, l'a împreunat cu bunăvoința sa și așa i-a succes, de ađi se poate bucura și îndulci de roadele ostenelelor și stăruințelor sale.

Dela începutul cărmuirii protopopiatului nostru prin respectatul nostru președinte se bucură preoții nostri de porțiuni canonice, de eclesii din destul sau mai puțin îndestulitoare; totuși în fie-care comună ađi se află, precă înainte de acest început nici pe hârtie nu se aflau.

Avem școale în mai multe comune, cari corespund legilor mult prețindătoare.

Numărăm mai multe edificii bisericesci situate la loc corespunđător și înzestrate cu dotațiuni și avere materială, despre cari moșii cu mult mai puțin, strămoșii nostri nici că a putut visa.

Reuniuni fundate pentru scopuri filantropice ne poate arăta mai fiecare comună. Starea materială a Românilor din Mediaș și giur e în stadiu de înflorire.

Moralitatea poporului este spre mulțămă mai marilor bisericii noastre și spre lauda lui Dumneđu.

Învățământul în școală se forțează, pre cât se poate, și vedem tinerimea școlară de acum, a sta pe o treaptă cu mult mai de-asupra, decât aceea tinerime, care cerceta școala înainte de vre-o 17 ani.

Cu un cuvânt, era de 17 ani încoace o putem caracteriza și numi „era de progres.“

Și aceasta cui avem altuia de a mulțămă, decât numai bisericii noastre naționale, care prin instituțiunile ei sacre are de țintă: moralitatea și prosperarea culturală, cele mai principale postulate ale neamului omenesc.

Că ne apropiăm cu pas repede de această țintă, avem de a mulțămă autorului acelor instituțiuni salutare, bărbatului, care prin acele instituțiuni s'a făcut nemuritor, bărbatului, pre care cu pietate îl numim: Marele Archiereu Andreiu.“

Acestui apostol avem de-a aduce jertfă de mulțămă pentru că dela el am reeredit autonomia, independența noastră bisericască; acesta ne-a făcut biserică noastră biserică națională.

Acest luceafăr a străbătut marele întunecul și a descoperit limalul pentru corabia noastră de mult timp plutitoare peste unde amenințătoare.

Regretăm pre acest mucenic cu toții din adăncul sufletului, că ne-a fost un părinte iubitor, ne-a renăscut, ne-a crescut și ne-a pus în calea adevărului și cu pietate ne sculăm de pre scaune, prin ce dăm semn de aderința noastră (toți membrii sinodului s'a ridicat și a stat pe picioare până la finea acestei cuvântări).

#### Onorat sinod!

Precum un mare econom un mare păstor, având o avere estinsă, o turmă mare, nu și poate fiind om țintă ochiul seu spre toate părțile ale ave-rei, spre toți mielusei turmei sale și este naturalmente necesitatea cere braț de ajutor dela fii sei, cari sunt mai înaltați în puterile spirituale, așa și Marele păstor archiereu Andreiu crescând fii sei, a ales pre cei mai demni, pre cei mai calificați, de directori ai acestei mari averi, ai acestei prea numeroase turme.

Ne-a pus în fruntea turmei sale bărbați devotați misiunei prea înalte, ear în specie pentru protopopiatul no-

stru pre domnul Dionisiu Chendi, pre carele cunoscându-l de demn, i-a încređut cărmuirea acestui protopopiat.

Deci dacă înainte de 17 ani a fost via Domnului buruenoasă, ear ađi o vedem în floare și în stadiu de progres, dacă înainte de activitatea acestui bărbat nu aveam școale, edificii bisericesci, corespunđătoare, fundatiuni, reuniuni, și alte institute reerute de timpul de ađi, ear ađi le avem — ni se impune simțul de recunoscință și sântem siliți moralmente, a arăta mulțămăta noastră.

Dar în ce mod să putem manifesta noi acest semn de mulțămă?

Acea frățietate, acel spirit linitcit și aceea ascultare, care am observat-o până acum în ședințele sinoadelor protopresbiterale, să observăm și de aici încolo. Concordia și frățietatea, solidaritatea și energia ne vor conduce la ținta, care este moralitatea și cultura; observând noi aceste virtuți ne vom arăta mulțămitori, vom ajunge la țintă și vom pute esclama cu marele Andreiu: „Bine esci cuvântat Doamne“. Amin!

*Un membru al sinodului protopopesc.*

#### Bursa de Viena

din 17 Martie n. 1879.

|                               |        |
|-------------------------------|--------|
| Metelicele 5%                 | 64 80  |
| Împrumutul naț. 5% (argint)   | 64 40  |
| Împrumutul de stat din 1860   | 117 60 |
| Ațiuni de bancă               | 792 —  |
| Ațiuni de credit              | 244 —  |
| London                        | 116 95 |
| Argint                        | —      |
| Galbin                        | 5 54   |
| Napoleon d'aur (poli)         | 9 31   |
| Valuta nouă imperială germană | 57 45  |

#### Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny“

**Licitațiuni:** în 5 Mai și 11 Iunie imob. lui Ilie Hosu în M.-Szt.-Anna; în 7 Mai și 13 Iunie imob. lui Pavel Nagy în M. Panit; în 9 Mai și 15 Iunie imob. lui Teodor Szabadi și soției sale în Szabad (trib. M. Vársahely); în 4 Aprilie și 5 Mai imob. lui Carol Bede în K. Vársahely-Kanta; în 1 Aprilie și 1 Mai imob. d-nei Agnes Kese în Lisneu; în 11 Aprilie și 13 Mai imob. lui Dominic Kovács în Măgheruş; în 10 Aprilie și 10 Mai imob. lui Sighismund Ivo în Simeria (jud. cerc. S. Szt.-György); în 21 Martie și 21 Aprilie imob. lui Emerie și Iuon Mihályfy în Gherla (jud. cerc.); în 31 Martie și 30 Aprilie imob. lui Iuon Tyekar în Chicega-Szilvás; în 20 Martie imob. lui Adolf Müller și soției sale în Selaj (jud. cerc. Gherla); în 29 Martie și 29 Aprilie imob. lui Iuon Rigo și soției sale în Niarsova (jud. cerc. Undecara); în 8 Aprilie și 8 Mai imob. d-nei Obresa Tabora în Lepadia-română (jud. cerc. Aiud); în 5 Aprilie și 5 Mai imob. contesei Rosalia Csáki în Simeria (trib. Deva); în 9 Aprilie și 9 Mai imob. lui Iuon Lup în Turdaș (jud. cerc. Aiud); în 7 Mai și 7 Iunie imob. lui Francisc Matyas în Doboliu de sus (jud. cerc. S. Szt. György).

#### Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA“.

### A X-a adunare generală ordinară

va avé loc **Duminecă în 30 Martie 1879** c. n. la 3 oare după prânđ în casa proprie (strada Cisnădiei Nr. 5).

#### Obiecte:

1. Darea de samă despre afacerile anului 1878 și bilanțul anual.
2. Raportul comitetului de revisiune.
3. Întregirea consiliului administrativ.
4. Propuneri incurse.
5. Sortiri de obligațiuni a le fondului de intemeiere.

Sibiu, în 1 Martie 1879.

[10] 2—3

Consiliul administrativ.